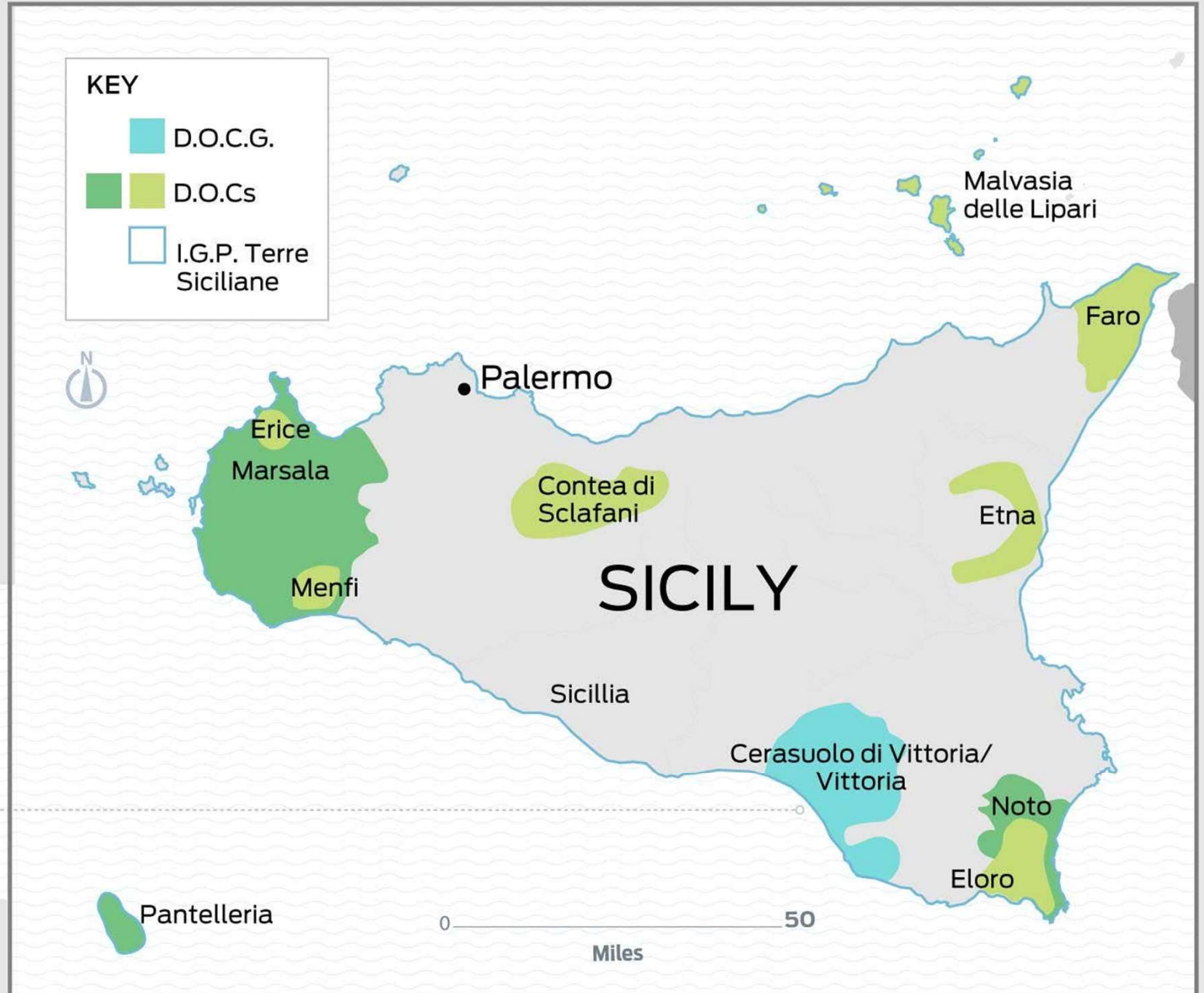

Sicilië proeverij
NWG afd. Utrecht

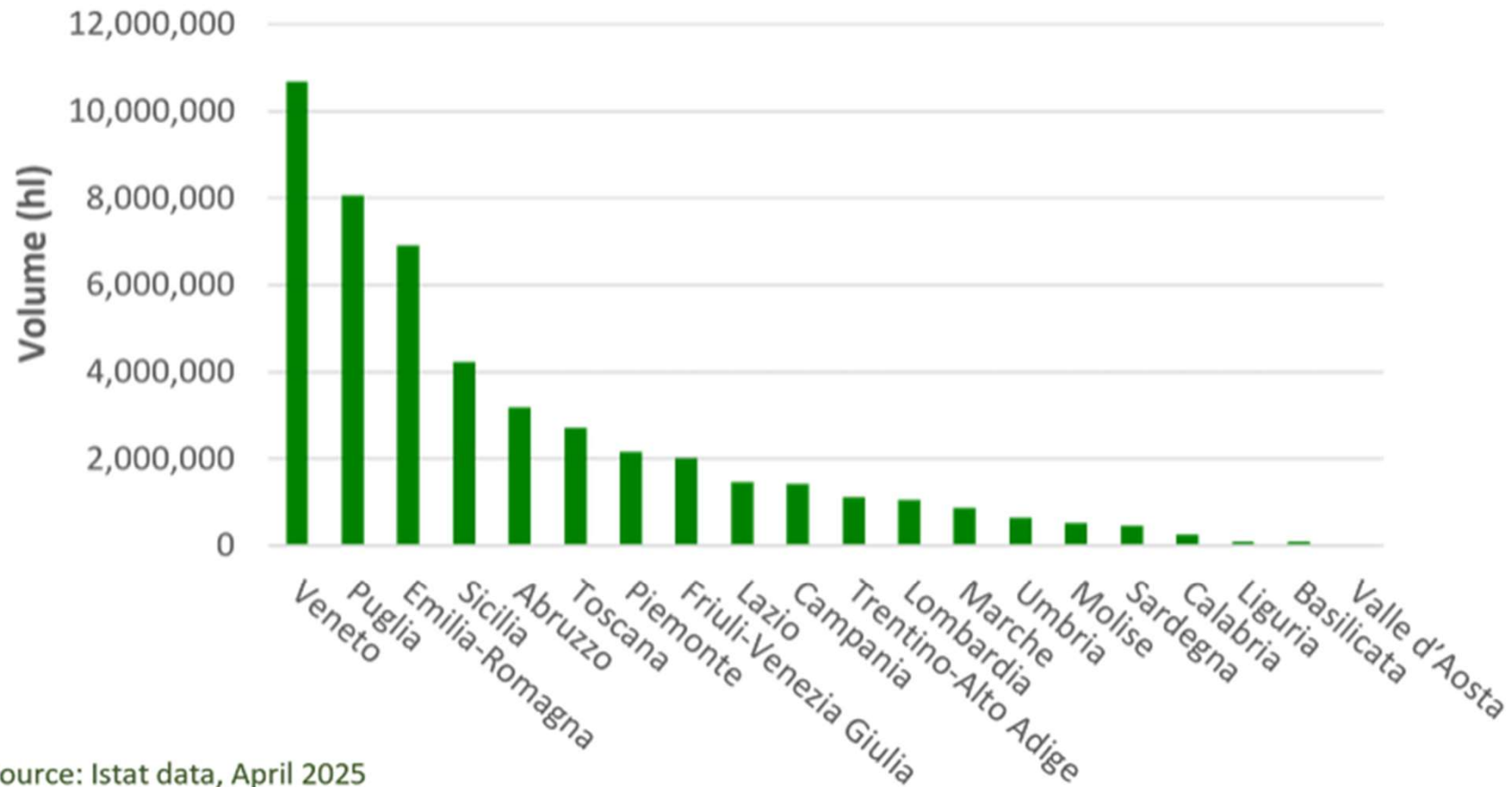
Wine Regions of Sicily

Sicilië is één van de grootste wijngebieden van Italië en qua wijngaard areaal de grootste, ≈ 96.900 ha.

Wine Production by Region, 2024

Source: Istat data, April 2025

Geschiedenis

- Wijncultuur 2500 jaar oud.
- Veel invloed van allerlei culturen Sicelen (centraal Italië), Feniciërs, Grieken, Romeinen, Arabieren, Noren, Duitsers, Spanjaarden.
- Palermo was de belangrijke stad in de oudheid, 100.000 inwoners in 14e Eeuw, net als Napels. In heel Europa waren in die tijd alleen Venetië en Milaan, met 200.000 inwoners, groter.
- Bij Agrigento ligt de oude stad van Akragas. Gesticht rond 582 BC. door kolonisten uit Gela en Rhodos was Akragas lang één van de belangrijkste Griekse kolonies in Sicilië.

Geografie

- Sicilië is het grootste eiland in de Middellandse Zee en de grootste regio van Italië.
- De oppervlakte bestaat uit een reeks van bergen met twee vulkanische formaties, Etna in het NO en, in het ZO van het Iblei gebergte. De Etna is 3300 meter hoog en blijft actief; zijn frequente uitbarstingen maken Sicilië geologisch interessant.
- De Etna domineert de oostelijke horizon van het eiland en is verantwoordelijk voor de mineraal-rijke, donkere bodem die de Etna DOC wijngaarden karakteriseren. Wijnstokken worden tegenwoordig hoger op de vulkanische hellingen geplant om te kunnen profiteren van de koelere lucht en rijkere bodems daar.
- Op zijn breedste punt is Sicilië OW 280 km en NZ 92 km. 25.700 km² (27.700 inclusief de omliggende eilanden) en 1000 km kust lijn. (Nederland 41.543 km², land: 33.893 km², 60% van NL oppervlakte).
- De kortste afstand tussen Sicilië en Tunesië is ≈ 155 km.
- Door het warme droge klimaat is de ziektedruk laag en kan veel Siciliaanse wijn biologisch worden geproduceerd.

Druivenrassen Sicilië

Veel druivenrassen, gebruikt "in purezza" (cepage wijnen), of geblend. Sommige worden al eeuwenlang verbouwd, andere zijn meer recente imports.

1. Catarrato is de meest aangeplante variëteit, 38% van de aanplant
2. Inzolia, 7%
3. Grillo 3%
4. Nero d'Avola 13%
5. Syrah ~4% (lijkt enigszins op Nero d'Avola en ideaal voor het klimaat in centraal Sicilië (deze 5 rassen bij elkaar 65%))
6. Perricone en Nerello Mascalese

DOC / DOCG / IGT

23 DOC zones in Sicilië:

- Alcamo, Contea di Sclafani, Contessa Entellina, Delia Nivolelli, Eloro, Erice, **Etna**, Faro, **Malvasia delle Lipari**, Mamertino di Milazzo, **Marsala**, **Menfi**, Monreale, **Moscato di Noto**, **Moscato di Pantelleria**, Passito di Pantelleria, Moscato di Siracusa, Riesi, Salaparuta, Sambuca di Sicilia, Santa Margherita di Belice, Sciacca en Vittoria,
- Slechts één DOCG wijn: Cerasuolo di Vittoria. Grote laag kalk in de bodem die de grond vochtig houdt
- Terre Siciliane is de regio-brede IGT titel voor het eiland Sicilië

Dessert en aperitief wijnen

Het suikergehalte van de druiven en de drogende effect van de intense zonneschijn betekenen dat Sicilië zich goed leent voor de productie van dessertwijnen. De bekendste hiervan zijn:

- Marsala: de beroemde versterkte is een mix van Grillo, Cataratto, Ansonia en Damaschino met de toevoeging van alcohol. Hoewel het een reputatie heeft als zoete wijn, zijn er ook een aantal uitstekende droge aperitief soorten.
- Passito di Pantelleria: gemaakt van Zibbibo druiven die in de zon zijn gedroogd om de suiker concentratie te verhogen. Een feest van het zuidelijkste eiland voor de kust van Sicilië, Pantelleria!
- Malvasia delle Lipari, een blend van Malvasia (95%) en Corinto Nero (5%). Malvasia is voornamelijk verantwoordelijk voor deze zoete wijnen met een sinaasappelsmaak
- Passito di Noto: 100% Passito Bianco druiven voor een harmonieuze zoete wijn, met honingzoete tonen.

Belangrijke producenten

- Arianna Occhipinti
- Cos
- De Bortoli
- Donna Fugata
- Planeta
- Tenuta Terre Nere

Marsala

- Basiswijn versterkt tot ongeveer 16%.
- Hier wordt mistella aan toegevoegd, een mengsel van most en brandy, waardoor het alcoholgehalte op ongeveer 18% uitkomt.
- De zoetheid van de wijn (secco, semisecco en sweet) wordt bepaald door de hoeveelheid most en de kleur door de kleur van de most.
- Daarna volgt oudering op vaten gedurende 2, 4, 5, 10, 15 of 20 jaar. De vaten worden voor $\frac{3}{4}$ gevuld en dit leidt tot oxidatie en evaporatie (5%/jaar). Ze rijpen in warme ruimten.
- Voor de 'Vergine' wijnen wordt alleen alcohol toegevoegd en geen mistella waardoor de wijnen in deze categorie droog zijn.
- 'In Perpetuum' is een speciale categorie die niet versterkt wordt. Op deze manier werd Marsala in het verleden gemaakt. Door lange rijping in een solera, een soortgelijk systeem als bij sherry, verdampt vocht waardoor het alcoholgehalte toeneemt en uitkomt op plm. 17,5%. In Perpetuum mag nu geen Marsala meer heten omdat de wijn hiervoor versterkt moet zijn en dat is hier niet het geval.

Catarratto Pinot Grigio, L Auratae, 2024

- Blend van de inheemse Catarratto en de internationale Pinot Grigio
- In de neus frisse aroma's van citrusbloesem, witte perzik en een vleugje venkel.
- In de mond elegant, sappig en fris, met tonen van limoen, rijpe peer en een subtiele mineraliteit. De afdronk is zacht met een goede balans tussen frisheid en fruitigheid.
- Duurzame gemaakt. De druiven zijn met respect voor natuur en diversiteit geteeld, zonder gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Het etiket is gedrukt op gerecycled papier. Een lichte fles.
- Alcohol 11%
- Prijs € 8,35

Catarratto Lucido, Baroni Di Pianogrillo, Terre Siciliane, 2022

- Druif Catarratto
- Biologische wijn
- Helder, goudgele kleur.
- In de neus tonen van perzik, citroen, peer en appel. Naast de fruitige tonen ook amandel.
- Mineralige afdronk o.a. door kalksteen en klei gedomineerde bodems.
- Alcohol 12,5 %
- Prijs € 13,90

Kebrillo Grillo, Cantina Fina, 2024

- Druif Grillo
- DOC Grillo Sicilia
- De wijngaarden liggen dicht bij de zee, 150-400 meter boven zeeniveau, en worden handmatig en biologisch bewerkt.
- Deze wijn is goed bestand tegen hoge temperaturen en produceert elegante, aromatische en smaakvolle wijnen met goede zuren en balans.
- Strogele kleur met groenachtige reflecties.
- Bouquet van citrus en exotisch fruit, met een frisse, ziltige en harmonieuze smaak, past goed bij visgerechten.
- Alcohol 13,5 %
- Prijs € 11,65

Il Frappato, Occhipinti, Terre Siciliane, 2023

- Druif Frappato
- Afkomstig van biologisch geteelde wijngaarden in het Ragusa-gebied van Vittoria, ZW van het Iblei-gebergte.
- Fermentatie 30 dgn, met natuurlijke gisten. Daarna 14 mnd in Slavonische eiken vaten gevolgd door 30 dgn op fles voordat de wijn op de markt kan komen.
- Robijnrood met aroma's van zure kers, bosbes en sensaties van tabak en zoete kruiden.
- Sappig van smaak.
- Alcohol 12,5%
- Prijs € 39,00

Nero d'Avola Otto/Otto, Baroni Di Pianogrillo, DOC Sicilia, 2024

- Druif Nero d'Avola
- De druiven worden ontsteeld en gevolgd door fermentatie op schil in RVS vaten. Na de persing rijping in eikenhouten vaten gedurende min. 24 mnd.
- In de neus frisheid en zoetheid van rood fruit zoals aardbeien en frambozen op en bloemige tonen van rozen.
- In de mond fris en fruitig met zachte tannines.
- Alcohol 13%
- Prijs € 17,30

Cerasuolo di Vittoria Classico, COS, 2022

- Druiven Nero d'Avola (60%) en Frappato (40%)
- Fermentatie met natuurlijke gisten in betonnen tanks.
- Diep robijnrood. Rozengeur. Aroma's van rood fruit, bramen, tabak en kruiden.
- Fris met volle, zachte body. Mooie balans van frisheid en tannine.
- Alcohol 13%
- Prijs € 28,90

Nerello Mascalese, Masseria Setteporte, DOC Etna Rosso, 2021

- Druif Nerello Mascalese
- Aroma's van zwarte en rode bes, kers, aromatische kruiden en een vleugje vulkanische mineraliteit.
- In de mond elegant en fris, met een evenwichtige tanninestructuur en lange afdronk.
- Alcohol 13,5%
- Prijs € 30,50

Pantelleria Passito, Pellegrino, 2023

- Druif Zibibbo (muscat d'alexandrie)
- Goudgele kleur en aroma's van honing, gedroogde vijgen, abrikoos en gekonfijt fruit, muskaatdruiven en honing.
- Fruitig met een mooie afdronk en in evenwicht door de zuren.
- Alcohol 15%
- Prijs € 18,25

Geschiedenis Marsala

- Marsala, afkomstig van de westkust van Sicilië, was in de 19^e eeuw een van de meest gewilde wijnen van Europa.
- De wijn werd aan het einde van de 18e eeuw gecreëerd door de Engelsman John Woodhouse, die het potentieel ervan als versterkte wijn inzag.
- In korte tijd groeide de wijn uit tot een wijn die zich kon meten met port en sherry.
- Wellicht te danken aan het feit dat Marsala in het begin van de 19e eeuw in de smaak viel bij admiraal Nelson en zijn zegevierende vloot, die de wijn vervolgens naar het Verenigd Koninkrijk brachten.
- Martinez, opgericht in 1866, is een van de oudste producenten.

Marsala Superiore Dolce, Martinez

- Druiven Grillo, Cataratto, Inzolia
- In de neus aroma's van vanille, koffie en noten.
- In de smaak zoet, met tonen van krenten, rozijnen en vijgen.
- Zoetgehalte 11% (d.w.z. ≈ 180 g/l)
- Alcohol 18%
- Prijs € 14,50

